

Par patēriņa cenām 2018.gada septembrī

Cenu pieaugums šogad septembrī straujāks nekā tas raksturīgs šim mēnesim

Pēc Centrālās statistikas pārvaldes datiem šī gada septembrī, salīdzinot ar augustu, patēriņa cenu līmenis palielinājās par 0,6%. Precēm tas palielinājās par 1%, bet pakalpojumiem samazinājās par 0,3 procentiem.

Septembrim ir raksturīgs cenu kāpums, ko parasti nosaka apgērbu un apavu cenu pieaugums saistībā ar jauno sezonas preču pārdošanu. Šogad cenu pieaugums septembrī bija straujāks kā iepriekšējos gados. To galvenokārt ietekmēja cenu kāpums pārtikai un straujāks cenu pieaugums apģērbiem un apaviem, kam bija lielākā palielinošā ietekme uz patēriņa cenu pieaugumu. Mēneša laikā cenas apģērbiem un apaviem pieauga par 6,2%, kas kopējā patēriņa cenu līmeņa pieaugumu ietekmēja par 0,4 procentpunktiem.

Pārtikai septembrī bija straujākais cenu kāpums šajā mēnesī kopš 2010.gada. Mēneša laikā pārtikas preču cenas pieauga par 0,8%, kas kopējo patēriņa cenu līmeni palielināja par 0,2 procentpunktiem. Lielākā ietekme bija cenu kāpumam svaigiem dārzeņiem. Pasaules pārtikas cenas septembrī, salīdzinot ar augustu, samazinājās par 1,4%. Cenas samazinājās visās galvenajās pārtikas produktu grupās, izņemot cukuru. Straujākais cenu kritums bija graudaugiem, ko vairāk ietekmēja cenu samazināšanās kukurūzai, galvenokārt ņemot vērā sagaidāmo ļoti lielo ražu ASV. Savukārt sausuma apstākļi Brazīlijā ir negatīvi ietekmējuši cukurniedru ražu, kas ietekmēja cenu kāpumu cukuram.

Degvielai cenas Latvijā mēneša laikā pieauga par 1,6%, kas kopējo cenu līmeni palielināja par 0,1 procentpunktu. Pasaules naftas cenām septembrī bija vērojams būtisks kāpums – mēneša laikā tās pieauga vidēji par 9%. Naftas cenas pieauga līdz pēdējo četru gadu augstākajam līmenim – 84 USD par barelu, kas saistīts ar bažām par naftas piegāžu samazināšanos ASV sankciju pret Irānu dēļ.

Lielākā pazeminošā ietekme septembrī bija cenu kritumam pakalpojumiem, kas samazinājās vidēji par 0,3% un kopējo patēriņa cenu līmeni samazināja par 0,1 procentpunktu. Straujākais kritums bija pasažieru gaisa transporta pakalpojumiem.

2018.gada septembrī, salīdzinot ar iepriekšējā gada septembri, patēriņa cenas pieauga par 3,2%. Gada vidējā inflācija bija 2,4 procenti.

Šogad vidējā gada inflācija būs līdzīga 2017.gadā vērotajai. To ietekmē dažādi piedāvājuma puses faktori saistībā ar nodokļu palielināšanos, kā arī pieprasījuma puse, ko veicina ekonomisko aktivitāšu pieaugums un atalgojuma kāpums. Vienlaikus inflācija joprojām lielā mērā ir atkarīga no pasaules naftas un pārtikas cenu svārstībām.

Patēriņa cenu izmaiņas
procentos

